Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, telefon
Britt Solheim, 55572334

Vår dato
16.10.2015
Deres dato

Vår referanse
2015/11887
Deres referanse
Espen Lauritzen, Kristian Nilsen

Nor Tekstil AS avd. Bergen
Hylkjeflaten 18
5109 HYLKJE

Rapport fra tilsyn ved Nor Tekstil AS avd. Bergen 3. september 2015

Rapportnummer: 2015.046.I.FMHO

Kontaktpersoner ved tilsynet:

Fra bedriften:
Espen Lauritzen og Kristian Nilsen

Fra Fylkesmannen i Hordaland:
Hallvard Hageberg og Britt Solheim

Resultater fra tilsynet

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger fra tilsynet. Rapporten fra 2. oktober 2015 er endret etter tilbakemelding om faktiske feil fra bedriften. I Avvik 1 er setningen om at tidligere naboklager ikke er registrert som avvik blitt fjernet fra rapporten. Rapporten er endelig.

Fylkesmannen i Hordaland fant 4 avvik innen følgende tema under tilsynet:

- Internkontroll
- Avfallsbehandling
- Kjemikaliehåndtering
- Utslippskontroll

Avvikene er nærmere omtalt fra side 4 og utover i rapporten.

Nor Tekstil AS avd. Bergen må sende en skriftlig stadfestelse innen **1. februar 2016** på at avvikene er rettet. Oppfølgingen etter tilsynet er nærmere omtalt på side to.

Ingrid Torsnes
senioringeniør

Britt Solheim
senioringeniør

Rapporten er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Kopi til: Bergen kommune

1. Informasjon om bedriften

Navn: Nor Tekstil AS avd. Bergen	**Risikoklasse:** 3
Besøksadresse: Hylkjeflaten 18, 5109 HYLKJE	
Postadresse: Hylkjeflaten 18, 5109 HYLKJE	
E-post: espen.lauritzen@nortekstil.no	**Telefon:** 480 22 888
Kommune: Bergen	**Organisasjonsnr.:** 972401374
Bransjenr. (NACE-kode): 96.010	**Eier (org.nr.):** 988023868
Tillatelse sist oppdatert: 8.7.2015	**Forrige tilsyn:** 20.01.2011

2. Bakgrunnen for tilsynet

Tilsynet ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav som er fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven med forskrifter blir overholdt.

Tilsynet ble også gjennomført som en del av en landsdekkende aksjon i vaskeri- og renseribransjen. Målet med aksjonen er å kontrollere utslipp, håndtering av kjemikalier og farlig avfall, og samtidig sikre lik praksis for regulering av bransjen rundt om i fylkene.

Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Internkontroll
- Kjemikaliebruk og substitusjonsplikt
- Håndtering av farlig avfall
- Utslippskontroll

3. Oppfølging etter tilsynet

Bedriften plikter så snart som mulig å rette opp avvikene som er omtalt i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må dere innen 1. februar 2016 sende en skriftlig tilbakemelding med dokumentasjon som viser hvordan avvikene er rettet, gjerne med bildedokumentasjon.

Varsel om tvangsmulkt
Dersom vi ikke får tilbakemelding med dokumentasjon på at avvikene er rettet innen **1. februar 2016,** vil Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73.

En eventuell tvangsmulkt vil være på 50 000 kroner.

Bedriften kan kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen innen to uker etter at denne rapporten er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

4. Kontrollgebyr

Nor Tekstil AS avd. Bergen skal betale gebyr for kontrollen, jf. forurensningsforskriften § 39-6. Bedriften er plassert i risikoklasse 3 i tillatelsen. Dette betyr at dere skal betale 12 200 kroner for det gjennomførte tilsynet. Faktura blir ettersendt fra Miljødirektoratet.

5. Offentliggjøring

Denne rapporten vil være tilgjengelig for allmenheten via Fylkesmannen i Hordaland sin postjournal på www.fylkesmannen.no/hordaland, jf. offentlighetsloven.

6. Dokumentunderlag

- Forurensningsloven § 7 om plikt til å unngå forurensning
- Produktkontrolloven § 3om plikt til aktsomhet og § 3a om substitusjonsplikt
- Internkontrollforskriften § 5 om innholdet i HMS-arbeidet og krav til dokumentasjon
- Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall
- Tillatelse av 18.09.2012 med endringer av 10.07.2015

Informasjon om regelverket finner dere på www.klif.no og www.regelhjelp.no.

Definisjoner

- **Avvik**: brudd på krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel brudd på krav i forurensningsloven, produktkontrolloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i tillatelsen eller dispensasjoner).

- **Anmerkning:** et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke er omfattet av definisjonen for avvik.

7. Informasjon gitt til bedriften

Regelverk som det ble informert om:

- Veileder til regelverket for virksomheter: www.regelhjelp.no
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven) § 3 og 3a
- Forskrift om systematisk helse, miljø- og sikkerhet i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Diverse infoskriv om avfall, farlig avfall og substitusjonsplikt

8. Avvik

Vi fant følgende avvik under tilsynet:

Avvik 1: Internkontrollen har mangler med hensyn til ytre miljø

Avvik fra: Internkontrollforskriften § 5 punkt 6 og 7

Kommentarer til regelverket:
Alle norske bedrifter plikter å ha internkontroll. Internkontrollen gir regler om hva arbeidet med HMS skal inneholde, og hva som skal dokumenteres skriftlig. Under tilsynet ble det avdekket mangler ved bedriftens internkontroll med hensyn til ytre miljø, gitt i punktene under.

Risikovurderingen for ytre miljø har mangler (punkt 6)
Bedriften skal utføre en risikovurdering på bakgrunn av kartlegging av farer og problemer som kan oppstå i bedriften. Risikovurderingen skal omfatte risiko for ytre miljø ved både normal drift og ved akutte hendelser. Risikovurderingen skal være dokumentert skriftlig. På bakgrunn av denne skal det utarbeides planer og tiltak for å redusere risikoforholdene for ytre miljø.

Mangelfulle rutiner for ytre miljø (punkt 7)
Bedriften skal sette i verk rutiner for at krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø og sikkerhetslovgivningen avdekkes, rettes opp og kan forebygges. Dette skal dokumenteres skriftlig. Avvik kan defineres som «Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov». For ytre miljø kan dette gjelde forurensede utslipp til vann, luft eller grunn, feil lagring av farlig avfall eller kjemikalier med mer.

Avviket er basert på følgende observasjoner:
Risikovurdering
Egenrapporteringen for 2014 viser at bedriften har hatt utslipp som er høyere enn grenseverdiene for følgende komponenter; total fosfor, kjemisk oksygenforbruk, biokjemisk oksygenforbruk, suspendert stoff, bly, sink, temperaturverdier og pH. Dette er ikke blitt risikovurdert. Påvirkningen av bedriftens utslipp på kommunalt nett/resipient er heller ikke tatt med i risikovurderingen.

I rommet for lagring av farlig avfall var det også lagret kjemikalier til bruk for desinfisering av bedriftens biler. Gulvet i rommet var tett og uten sluk, men farlig avfall og kjemikalier skal ikke lagres sammen. Risikovurdering for lagringen manglet ved tilsynet.

Skriftlige rutiner
Overutslippene nevnt over er ikke registrert som avvik i internkontrollen. At prøvetakingen ikke er i tråd med vilkår i tillatelsen er ikke avvikshåndtert. Avvik blir diskutert i driftsmøter, men skriftlig rutine for hvordan avvikene skal registreres og håndteres manglet ved tilsynet.

Skriftlige rutiner for lagring av farlig avfall og kjemikalier kan forbedres. Prosedyre for håndtering av farlig avfall må inneholde punkt om levering, merking og deklarering av avfallet. Rutine for kjemikalier må omfatte lagring, substituering og håndtering.

Avvik 2: Bedriften har mangler ved levering og deklarering av farlig avfall

Avvik fra:
Avfallsforskriften §§ 11-8 og 11-12 om leverings- og deklareringsplikt

Kommentarer til regelverket:
Levering av farlig avfall
I bedrifter hvor det oppstår farlig avfall, skal dette leveres til bedrift som har tillatelse til å håndtere dette i tråd med avfallsforskriften §§ 11-6 og 11-7.

Farlig avfall skal leveres minst en gang om året. Leveringsplikten inntrer når den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kilo. Det betyr ikke at avfallet må leveres umiddelbart når grensen på 1 kilo er nådd, men at bedriften omfattes av plikten til å levere minst en gang i året.

Bedriften skal gi tilstrekkelige opplysninger om avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper, slik at den videre håndteringen kan skje på en forsvarlig måte. Ved utfylling av deklarasjonsskjemaet er den som underskriver ansvarlig for at opplysningene er korrekte. Opplysningene som skal gis omfatter leverandør av det farlige avfallet, type farlig avfall, leverte mengder, avfallets egenskaper og sammensetning med mer.

Avviket er basert på følgende observasjoner:
Levering av farlig avfall
Nor Tekstil AS avd. Bergen driver også med renserivirksomhet. Renserimaskinen brukes lite, som oftest bare en gang om dagen. Rensevæsken består av organiske løsemidler uten halogen og avfallet blir kategorisert som flytende renseavfall uten PER. Det ble opplyst at renseavfallet ikke var blitt levert hvert år.

Flere av bedriftens deklarasjonsskjemaer er ikke utfylt riktig. Underskrift fra avfallsprodusent mangler på de fleste. Avfallsaktørens underskrift mangler også på noen av skjemaene vi fikk levert ved tilsynet.

Avvik 3: Bedriftens kjemikaliehåndtering har mangler

Avvik fra:
- Produktkontrolloven §§ 3 og 3a
- Internkontrollforskriften § 5 punkt 7

Kommentarer til regelverket:
Plikt til aktsomhet
Bedriften må vise aktsomhet ved lagring og bruk av kjemikalier, og treffe rimelige tiltak for å forebygge og begrense utslipp.

Substitusjonsplikten
En bedrift er selv ansvarlig for å aktivt vurdere de kjemikaliene som brukes. Mindre skadelige alternativ skal velges hvis dette kan gjøres uten urimelig kostnad og ulempe. Vurderingene for substitusjon skal foreligge skriftlig.

Svanemerkede kjemikalier oppfyller strenge miljøkrav, og hvis man velger slike produkter har man oppfylt substitusjonsplikten. Enkelte leverandører har tilsvarende "snille" produkter, men som ikke er svanemerket. Det er derfor ikke tilstrekkelig for en bedrift som bruker kjemikalier i sin virksomhet å

henvise til miljøbevisste leverandører, og på den måten si at de har vurdert substitusjon. Substitusjonsplikten ligger hos brukeren av kjemikaliene, og det er derfor brukeren/bedriften som må kunne dokumentere at de har vurdert substitusjon.

Avviket er basert på følgende observasjoner:
Manglende skriftlig dokumentasjon på substitusjonsvurderinger
Sentralt i konsernet er det gjennomført en overordnet vurdering av Nor Tekstil sine vaskekjemikalier og forpliktelser ovenfor substitusjonsplikten. Det foreligger ikke dokumenterte substitusjonsvurderinger på de enkelte vaskekjemikaliene som brukes ved vaskeriet.

Avvik 4: Bedriftens utslippskontroll har mangler

- Utsleppsløyvet av 8. juli 2015, punkt 3.1, 11.2 og 11.3
- Internkontrollforskrifta § 5, punkt 6 og 7

Kommentarer til regelverket:
Måleprogram
Måleprogrammet mangler beskrivelse av hvilke standarder og målemetoder som skal benyttes i målingene.

Overskridelser av utslippsgrenser
Utslippsgrensene som er satt i utslippstillatelsen skal overholdes.

Kvalitetssikring av målingene
Prøvetaking og analyser skal gjennomføres etter Norsk standard. Andre metoder kan brukes dersom det kan dokumenteres at disse gir tilsvarende resultater.

Avviket er basert på følgende observasjoner:
Overskridelser av utslippsgrenser
Utslippsmengdene til vann for enkelte komponenter har overskredet grensene i tillatelsen.

Det er ikke gjort en miljømessig vurdering av forurensningspotensialet for utslipp til kommunalt nett/ resipient fra virksomheten.

Kvalitetssikring av målingene
Prøvetaking av utslipp til vann utføres ikke etter anerkjente standarder. Virksomheten har ikke framlagt dokumentasjon på at metoden som benyttes gir like gode og pålitelige resultater som anerkjent standard. Det er krav til at måling av pH og utslipp av prosessavløpsvann som går til kommunalt avløpsnett skal måles kontinuerlig og loggføres daglig.

9. Anmerkninger
Vi har ikke gitt anmerkninger under tilsynet.

10. Andre forhold
Nor Tekstil AS avd. Bergen er i gang med å ta i bruk et nytt nettbasert risikoanalysesystem, kalt Bowtie. Vaskeriet er svanemerket.

Avfallsdeklarering.no
I mai 2015 åpnet avfallsdeklarering.no, det nye elektroniske systemet for deklarering av farlig avfall. Nettsiden er den elektroniske erstatningen for det papirbaserte deklarasjonssystemet for farlig avfall. Det er for tiden i en overgangsfase, men Miljødirektoratet har sendt sterke signaler om at papirdeklarering i stor grad skal fases ut innen utgangen av året til fordel for det nye systemet på nett. Les mer på Miljødirektoratets nettside og finn brukerveiledning vedlagt.